

Syyrin Sanomat

2012

Pyhän Henrikin kappelissa

SISÄLLYS

TOIMITTAJALTA.....	3
PUHEENJOHTAJAN PALSTA.....	4
SIHTEERIN PALLILTA.....	5
MATTI ÄÄRILÄN PUHE HIRVENSALOSTA.....	6
KUVIA SUKUKOKOUKSESTA.....	10
LEENA ÄÄRILÄN HAASTATTELU.....	15
SÄHKÖN TAITAJA RIKHARD IHAMUOTILA.....	17
TUTUSTU SUVUN NUOREEN.....	21
PIÄNT PRAAKKAAMIST.....	23
SUKUSEURAN TOIMINTAKERTOMUS 2010–2011.....	25
SUKUSEURAN HALLITUS.....	27

Syyrin Sanomat
ISSN 2242-5136

TOIMITTAJALTA

Taas on vuosi edellisestä Syyrin Sanomista. Toisin kuin annoin viime vuoden numeron toimittajan palstalla ymmärtää, toimittaja ei olekaan vaihtunut. Tämä johtuu siitä, että kyselyistä huolimatta en onnistunut löytämään uutta päätoimittajaa, joka ottaisi Syyrin Sanomien toimittamisen seuraavien vuosien urakakseen. Niinpä tämän vuoden lehden on toimittanut allekirjoittanut, vaikka perään täytyy lisätä, että tunnustelut uuden tekijän löytämiseksi ovat edelleen käynnissä.

Toimittajalla on kiirettä pitänyt. Silti tämänkin numeron kirjoittaminen ja toimittaminen on ollut antoisaa puuhaa, jossa on oppinut paljon lisää omasta suvustaan. Se, että suvun vanhempien jäsenten kirjoituksia ja haastatteluja saadaan ikuistettua tämän lehden sivuille on mielestäni tärkeä asia.

Nuorissa on tulevaisuus, sanotaan. Mutta tulevaisuutta ei olisi lainkaan ilman yhteisön vanhempien ja isovanhempien valamaa perustaa.

Pyydän huomioimaan, että lehden mukana tulee lomake jäsenmaksua varten ja kutsu sukukokoukseen. Erillistä kutsua ei lähetetä!

Huomatkaa, että jos käytätte tilinumeron IBAN-muotoa jäsenmaksun maksamiseen, numero on FI6447131020018675 (Liedon Osuuspankki).

Huomioikaa myös, että säätiö ei enää lähetä kaavakkeita apurahahakemuksiin, vaan ne printataan sukuseuran nettisivuilta. Hakuaika päättyy 30.9.2012. (<http://www.syyrinsukuseura.com/anomus.php>)

Antoisia lukuhetkiä!

Syyrin Sanomien toimittaja,

Ilkka Lindstedt

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Ensi kesän retkemme 2.9.2012 suuntautuu Hankoon, missä teemme opastetun 1,5 h kiertoajelun bussilla ja kierrämme Hankoniemeä. Aloitamme ruokailulla klo 12.00 Neljän Tuulentuvassa. Tämän ravintolan on aikoinaan omistanut Mannerheim.

Neljän Tuulen Tupa

Kahvilarakennus sijaitsee Pienellä Mäntysaarella noin 3 km keskustasta. Kahvilalla, jonka ensimmäinen nimi oli Café Lilla Tallholmen, on ollut useita omistajia. Historiallisesti kuitenkin kaikkein mielenkiintoisin on C.G.E. Mannerheim. Hänen kesähuvilansa oli viereisellä Isolla Mäntysaarella. Kieltolain aikaan (1919–1932) kahvilan nimi oli Café Africa, ja siellä tarjoiltiin ns. kovaa teetä. Kahvilan iloinen ja riehakas meno häiritsi Mannerheimia. Tästä syystä hän osti kahvilan vuonna 1927. Ensimmäiseksi hän muutti kahvilan nimen ”Neljän Tuulen Tuvaksi”. Hänellä lienee ollut tarkoituksena tavoitella jonkinlaista itämaista ilmapiiriä. Kenraali Mannerheimia kiinnosti kuitenkin kahvilan hoitaminen niin paljon, että hän lähetti taloudenhoitajansa ostamaan Ranskasta teeastiastoa, josta on vieläkin joitakin osia Hangon Museon kokoelmissa. Kokoelmissa on myös valokuvia, joissa kenraali valkoinen takki päällään laskee huolellisesti päivän kassaa. Mannerheim myi kesähuvilansa ja kahvilan vuonna 1933. Rakennus toimii vielä nykyäänkin kahvilana ja ravintolana. Kiertoajelulla nousemme hissillä vesitorniin.

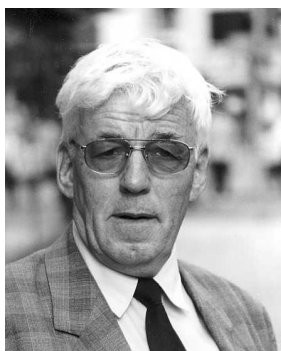
Vesitorni

Kirkkomäki, Vartiovuori, puh. 019 2203 411 (matkailutoimisto)

Näköalatornista, joka kohoaa noin 65 metriä merenpinnan yläpuolelle, on upea näköala. Tornissa on myös kiikari. Sisäänkäynti: aikuiset 2 euroa ja lapset (4-14 v.), eläkeläiset sekä opiskelijat 1 euro.

**Nähdään Hangossa
Jukka Kahila**

SIHTEERIN PALLILTA

Syyrin suku huomio! Taas ollaan kesän odotuksessa ja Syyrin Sanomien ilmestyessä postilaatikoihin on taas aika merkitä ”allakoihin” 2.9.2012. Silloin suku kokoontuu joukolla Hankoon suvun perinteiselle kesäretkelle.

Tutustumme Hankoon ja kahvit nautimme Syrjäsen Timon mökillä.

Perinteisesti lehden mukana tulee seuran jäsenkortti, jolla voit suorittaa sukuseuran jäsenmaksun. Kuluvan vuoden aikana sukuseura ja säätiö tulevat pitämään yhteisen palaverin, ja yhteisvoimin pyritään lisäämään yhteiseloä näiden välillä.

Kulumassa oleva 28. toimintavuosi kertoo, että on aika löytää uusia latuja toiminnan uudistamiseksi ja sukuseura tutuksi kaikille suvun jäsenille, jotta saataisiin uusia ideoita ja toimijoita. Saadaan koko suvun yhteinen seura.

Uutta on tulossa, kun vuosikokous valitsi johtokunnan uudeksi jäseneksi Janne Rajalan. Tervetuloa mukaan Janne!

Toinen uusi tieto on se, että Syyrin Sanomien toimittajan paikka on auki. Ilkka Lindstedt jättää viran monien työkiireittensä takia. Kiitos Ilkka hienosta työstä Syyrin Sanomien toimittajana.

Toiminnan jatkuminen vaatii aina uusia toimijoita. Tämä edellyttää nuoremman jäsenistön aktiivista mukaan tuloa ja samalla toiminnan eteenpäin viemistä sekä uudistamista, historiaakaan unohtamatta.

Sen lisäksi, että seuran toiminta elää täysillä tätä päivää on tärkeää tutustua myös suvun ja sen eri sukuhaarojen historiaan.

Nyt olisi sopiva hetki Syyrin sukuhaarojen koota suvun tiedot ja sukuseuran täyttäessä 30 vuotta vuonna 2014 saada seuran synty ja tapahtumat kansien väliin.

Muistakaa osoitteenmuutokset, sukuun tulleet, sekä muutkin sukuun liittyvät tapahtumat ilmoittaa sihteerille.

KESÄÄ ODOTELLEN

Matti Äärilä, sihteeri

MATTI ÄÄRILÄN PUHE HIRVENSALOSTA

Teksti ja kuvat: Matti Äärilä

On vierinyt vuosia tuhansin,
kun kerran luodoin kymmenin
tämä saaremme merestä nousi.
Kun mantereen kalamies verkkoineen
kera vaimonsa rantaan kaislaiseen
sen ensimmäisenä sousi. (Eino Suova)

Friskanlahti

Hirvensalon saari Turun edustalla on itä-länsisuunnassa 7,5 kilometriä ja pohjois-eteläsuunnassa 5,3 km. Aukkaita tällä hetkellä on n. 11000 henkilöä, voimakkaan rakentamisen myötä se nousee jatkuvasti.

Hirvensalon pohjoispuolella on kuuluisa Ruissalon saari ja eteläpuolella Satavan ja Kaksikerran saaret. Mantereesta sen erottaa Pitkäsalmi.

Aikojen alussa tämä on ollut pieni luoto, johon laivat ovat kiinnittyneet. Tällaisia paikkoja on löytynyt kauempana nykyisestä rantaviivasta.

Ensimmäinen maininta Hirvensalosta löytyy vuodelta 1336. Nimi on kokenut erilaisia versioita, kuten: Hirwesalo, Hirwesa. Hirielluoto, Hirvenluoto. Vuonna 1660 ilmestyneessä kartassa löytyvät saaren kantatalot. Maunula löytyy Magnula-nimisenä.

Sipsalo eli Seulun talo määrättiin 1752 Turun Akatemian kasvitieteelliseksi puutarhaksi, jossa toimi Pietari Kalmin perustama ulkomaisten kasvien koeviljelyasema. Puutarha lakkautettiin 1772. Vieläkin alueelta löytyy Kalmin istuttamia kasveja.

Hirvensalo kuului aikanaan Maarian suurpitäjään. Etäinen sijainti pitäjän keskustasta teki saaresta pitäjän takamaan. Täällä olivat talojen takamaat ja laidunmaita. Maarian pappilaan kuului Jänessaaren tila, jota aikoinaan isännöi Mikael Agricola ollessaan Marian kirkkoherrana.

Pikisaarella on paikannimenä käytössä Pappilanmäki, alue on aikanaan kuulunut Maarian pappilaan, kulkuyhteys mantereelle oli lossin varassa. Piirustukset sillasta laadittiin 1905, mutta Maarian kuntaa ei kiinnostanut kustannuksiin osallistuminen. Ensimmäinen väliaikainen silta vihittiin 2.6.1949. Sen jälkeen oli käytössä vielä kaksi väliaikaista siltaa. Ensimmäinen pysyvä silta saaresta mantereelle vihittiin käyttöön 20.12.1993. Tänään täällä keskustellaan toisen sillan rakentamisesta.

Honkaistenrannan taloja

Etäisyys keskustasta aiheutti hankaluuksia saarelaisten elämään ja syntyi ajatus oman kunnan perustamisesta yhdessä Satavan ja Kaksikerran saarien kanssa. Asia kehittyikin ja tarvittavat paperit lähetettiin senaattiin hyväksymistä varten. Asia olikin kaiken puolin järjestyksessä. Ongelmaksi tuli kuitenkin kirkkoherran palkkaus, joka olisi muuttunut seurakunnan pienentyessä. Asian hankaluudesta johtuen päätettiin asiaan palata kun rovasti kuolee. Asian pitkittyessä todettiin: ”jos rovasti Tallgren kuolee”. Hän oli Maarian kirkkoherrana 49 vuotta 1887–1936. Tässä vaiheessa asiat olivat muuttuneet, eikä uuden kunnan muodostaminen enää ollut ajankohtainen. Hirvensalo liitettiin Turkuun 1.1.1944.

Veljekset Johan Hemming ja Oskar Mikael Äärilä Ruskon Merttelästä ostivat yhteisellä huutokaupalla Maarian kunnan Hirvensalon luodolla myynnissä olleen Maunulan talon tammikuun 30.3.1921. Johan osti veljeltään Oskarilta toisen puolen Maunulan tilasta tammikuun 25 päivänä 1926. Kauppa vahvistettiin virallisesti kuulutuksella, joka toimitettiin lakituvan ovella sekä kaikissa käräjäkunnan kirkoissa. Tämä kauppa varmasti johtui siitä, että hän oli menossa naimisiin: hänet vihittiin 25.3.1926 Katri Matilda Kaveniuksen kanssa. Tänään Leena Äärilä asuu Maunulassa.

Saaren tunnetuin henkilö on varmaankin kuvaveistäjä Wäinö Aaltonen, joka muutti Karinaisista Hirvensaloon 1902, jolloin hänen isänsä Matti Aaltonen tuli tänne räätäliksi. Hirvensalon kansakoulu, josta Wäinö Aaltonen sai päästötodistuksen 1910, nimettiin 1967 Wäinö Aaltosen kouluksi. Samalla luokalla Wäinö Aaltosen kanssa oli Eino Suova, josta tuli Suomen ensimmäinen sanomalehtiopin professori. Myöhemmin Hirvensalon kansakoulua kävi toinen kuuluisa kuvanveistäjä Harri Kivijärvi. Uutta elämää saarelle toivat tänne tulleet siirtolaiset, jotka nopeasti tulivat osaksi saaren elämään.

Nyt vaihtelua tuovat uusien asuntoalueiden rakentamiset, jotka tuovat tänne uusia asukkaita. Tämän päivän Hirvensalo on täysin erilainen, mitä se oli vuosikymmeniä sitten. Kun meni osuuskauppaan, tunsu kaikki tapaamanansa henkilöt. Tänään on pieni ihme jos kauppareissuilla näkee vanhoja hirvensalolaisia.

Aikaisemmin maatalousvaltainen Hirvensalo on uhrattu muuttotappion korjaamiseksi. Pyritään tekemään vastaisku muuttovirralle. Tällä kertaa täällä toimii Lounais-Suomen Syöpäyhdistyksen toiminta- ja palvelukeskus Meri Karina, aivohalvaus ja afasiakeskus Suvituuli, sekä palvelukeskus Villa Hirvensalo. Saarella toimii myös pieni laskettelukeskus ja kesäisin samalla alueella toimii rinneautorata, siellä on myös eri vaikeusasteisia ratoja alamäkipyöräilijöille. Golfkenttä kokoaa myös lajin harrastajia harrastuksensa pariin. Saarelaisten oma kesätapahtuma on vuosittain järjestettävät Hirvensalopäivät.

Kaupunki on ostanut itselleen maata ja rakentaminen saarelle on lisääntyvää.
Hirvensalo on tänään kaupunkilaistumassa olevaa maaseutua.

Utta asuintaloaluetta

Turun kaupunki tänne on tunkeutunut.

Katuverkot tontitkin suunnitellut,

meitä tilastoihinsa kysyy.

Toki tilanne ei ole toivoton,

sillä meille tää Hirvensalo on

ja Hirvensalona pysyy.

(Eino Suova)

PIDETTY 4.9.2011 TOIMINTA- JA PALVELUKESKUS MERI KARINASSA

Fredrica ja Matti Syyrin sukuseuran vuosikokouksessa

KUVIA SUKUKOKOUKSESTA 2011

Kuvat: Ilkka Lindstedt ja Kirsti Kuivajärvi ellei toisin mainittu

Teksti: Ilkka Lindstedt

Sukukokous pidettiin vuonna 2012 Turun Hirvensalossa, Lounais-Suomen syöpäyhdistyksen toiminta- ja palvelukeskus Meri-Karinassa. Paikalle oli kerääntynyt toimittajan laskujen mukaan 36 henkilöä, eli ihan kelpo määrä.

Sukua Meri-Karinan pihalla (kuva Matti Äärilä)

Sukukokouksen ohessa ehdittiin myös turista, muun muassa perunajuttuja. (Kaksi vuotta sitten taisi olla kalajutut vuorossa.) Lounaaksi nautittiin muun muassa maittavaa savukalkkunaa, salaattia – ja tietysti perunaa.

Sukuseuran hallitus sai yhden uuden jäsenen, Janne Rajalan. Tervetuloa joukkoon vaikuttamaan ja suvun toimintaa suunnittelemaan!

Sihteeri ja toimittaja tutkivat suvun kortteja

Sukukokouksen yhteydessä käytiin vierailulla erittäin kauniissa, kansainvälisestikin arkkitehtonisesti merkittävässä Pyhän Henrikin ekumeenisessa taidekappelissa. Kappeli oli toden totta uskomattoman hieno rakennus. Se on ekumeeninen kappeli, sillä sen takana on jäseniä kahdeksasta eri kirkkokunnasta ja kristillisestä yhteisöstä. Tämä on merkki uudesta aikakaudesta, kirkkojen välisestä vuoropuhelusta. Kappeli on sikäläkin poikkeuksellinen, että se on rakennettu pitkälti lahjoitusten tuottamalla rahalla.

Kappeli on arkkitehtuurikilpailun tulosta. Kilpailun voitti ark-

opastusta. Se toi vierailuun paljon lisää. Suku pääsi myös laulamaan virsiä ja kokeilemaan upeaa akustiikkaa näin käytännössäkin.

kitehtuuritoimisto Matti Sanak-
senahon työ *Ikhtys*. *Ikhtys* on
kreikkaa ja tarkoittaa suo-meksi
kalaa. Kala on var-hainen
kristinuskon symboli. Sen lisäksi
sana *ikhtys* muodostaa ak-
ronyymin, joka suomennettuna
kuuluu: ”Jeesus Kristus Jumalan
Poika Pelastaja”.

Kappelin upeat lasi-
maalaukset on tehnyt Hannu Ko-
hola. Akustiikkakin on koh-
dallaan: siitä on vastannut ark-
kitehti Alpo Halme. Kappelissa
järjestetään useita konsertteja ja
taidenäyttelyitä.

Kappelivierailu ei olisi
ollut täydellinen ilman oppaan
asiantuntevaa ja kiinnostavaa

Suvun toimintaa suunnitellaan

Kahvia odotellessa

Suvun nuoretkin edustajat olivat päässeet matkaan

Lämmin sää suosi

LEENA ÄÄRILÄN HAASTATTELU

Referaatti Lea Toivosen tekemästä haastattelusta 16.4.1997

Edelleen toimittanut Ilkka Lindstedt

Haastateltavana Leena Äärilä (s.1932, Vilhelmiina Äärilän pojan Juhon tytär) Sukuhaara E

Taatan ulkonäkö on Leenalle tuttu, sillä hän on nähnyt valokuvan Ruskolla, mutta hänellä ei ole taatasta muuta tietoa, samoin kuin ei hänen vaimostaan Fredrikastakaan.

Leena ei myöskään voi muistaa mitään, koska taatta kuoli ennen Leenan syntymää. Isä on saattanut kertoa äidistään, mutta kun isäkin, Juho Hemming Äärilä, kuoli Leenan ollessa yhdeksänvuotias, ovat tiedot unohtuneet. Isän aikana Leena kävi Ruskolla joulukirkossa, kesäjuhlissa ja arpajaisissa.

Isä oli saanut ulkonäköönsä enemmän isänsä kuin äitinsä piirteitä. Hän oli keskimittainen, tummatukkainen, lovilleukainen. ”Nysynenä ja lovilleuka on Äärilän vanhaa sukkuu.” Veli Mauri oli eniten isän näköinen. Jaakko-veljessä ja Ihamuotilan Mikossa on samaa äidinpuoleista näköä. Leenan isä oli huumorintajuinen, hyväluonteinen, joskin lapsille joskus tulistui. Hän ei kuitenkaan ollut pitkävihainen. Matti-veli oli isän silmäterä; Matti oli vasta kolmevuotias isän kuollessa. Kansakoulun lisäksi isä kävi Huittisten kansanopiston ja toimi maanviljelijänä. Vaimo oli kotoisin Uudeltamaalta, Mäntsälästä.

Leenan äiti kuoli 81-vuotiaana ja eli leskenä 40 vuotta. Isä oli häntä 14 vuotta vanhempi. Leena muistaa käyneensä äidin ja Matin kanssa hevosella Ruskolla kylässä, mutta isän aikaan heillä oli ”koppafoordi”, takaa kaksiovinen, kahden istuttava, vihreä pakettiauto, jolla perhe teki matkoja muun muassa Raumalle, Mäntsälään, Ruskolle. Ruskolla käytiin ravustamassa. Silloin otettiin heinähangot ja haravat mukaan, ja huvimatka lavastettiin työmatkaksi. Isä on haudattu Ruskolle. Isä oli jo eläessään valinnut Ruskon hautapaikakseen.

Hirvensalo oli hyvin maaseutumainen, joten oppikoulua käytiin Turussa ja ostokset tehtiin siellä. Tuttuja olivat ”vanumamman” puoti rullaportaineen, kauniine näyteikkunoineen ja

joulupukkeineen, Hugo Helanderin liike ja Feilcke. Sulosen myymälästä Hallista ostettiin voita, jota myytiin isoissa dritteleissä. Sokeritopat ja karamellitruutit olivat käytössä.

Leena ei tiedä mitään isoisästään eikä tämän sisaruksista.

Isänsä Juho Hemming Äärilän hän tietää olleen ulospäin suuntautuva, puhelias ja aikaansa seuraava, ei kitsas eikä tuhlaavainen. Isä oli myös lapsirakas: hän toi aina kaupungista jotain tuliaisiksi. Hänellä oli uskonnollinen maailmankuva, kuten myös Leenan äidillä. Kaksikerran kirkkoherra oli perhetuttu.

Äiti oli luonteeltaan arka. Ja kerran sattui niin, että kun hän palasi lottakokouksesta kotiin, hän huomasi itseään seurattavan. Mitä nopeammin hän kulki, sitä nopeammin perässä kulkeva mies tuli. Äiti ehti juuri ja juuri sisään ja lukita oven, kun oveen hakattiin. Kävi ilmi, että hänen oma miehensä se oli. Hän oli yrittänyt tavoittaa vaimonsa. Äiti luuli, että isä oli kotona, mutta olikin mennyt Vaarniemeen, jota hän hoiti Rikhardin asuessa Helsingissä. Hän palasi kuitenkin kesken kaiken kotiin, kun hänelle oli soitettu, että lehmä oli sairastunut.

Leenan perheellä oli läheiset suhteet Ihamuotilan Frans-setään ja Salli-tätiin, joka olivat Leenan, Maurin ja Matin kummejakin. Kouluaikana lapset asuivat Frans-sedän luona. Myös Kustaa-setä ja Rikhard-setä olivat tuttuja, sen sijaan Mandi-tädistä ei ole tietoja.

Äiti oli tutustunut erääseen Ihamuotilaan (Lauri Ihamuotila Ylöjärveltä) jo koulua käydessään Mäntsälässä. Tämä näet oli sukua äidin opettajalle ja kävi vieraisilla tämän luona lähellä äidin kotia.

SÄHKÖN TAITAJA RIKHARD IHAMUOTILA (1881–1972)

Teksti: Ilkka Lindstedt

Kuvalähde: <http://www.syrinsukuseura.com/lauripostinesitelma.php>

Helsingin Energian julkaisussa *Sähkön taitajat: Helsingin Energian Sähkölaboratorio 90 vuotta 1912–2002* on mielenkiintoinen henkilökuva Rikhard Ihamuotilasta (s. 18–23). Siitä piirtyy kuva merkittävästä keksijästä ja ennakkoluulottomasta kokijasta. (Rikhard Ihamuotilaa on aikaisemmin käsitelty mm. Syyrin Sanomien numerossa 2008, jossa Eva Ihamuotila muisteli Rikhard-setää.)

Rikhard Ihamuotila syntyi 7.2.1881. Hänen isänsä kuoli Rikhardin ollessa alle kaksivuotias. Äiti jäi yksin huolehtimaan seitsemästä lapsesta.

Rikhard suoritti hyvin arvosanoin Turun teollisuuskoulun tehden samalla kesätöitä Crichtonin konepajassa. Hän suoritti itsenäisesti oppikoulun lukuja, ja hänet otettiin Saksaan Hallen yliopistoon opiskelemaan diplomiagronomin tutkintoa, jonka hän suoritti vuonna 1910. Saksaan lähtiessään hän oli lähes ummikko kielen suhteen, mutta kun hän palasi Suomeen, hän taisi saksaa täydellisesti. Hän oli vuosikurssinsa priimus. Rikhard kiinnostui sähkötekniikasta Hallen aikoinaan ja teki siellä jo merkittävän keksinnönkin. Hän siirtyi jatkamaan teknillisen alan opintojaan Hannoverin teknilliseen korkeakouluun, mutta vuonna 1914 syttynyt maailmansota katkaisi opinnot. Tarkoituksena oli ollut jatkaa opintoja tekniikan tohtoriksi asti, kuten Hallen yliopiston rehtori oli kehottanut. Sodan aikana Rikhard joutui puutettakin kärsien olemaan erilaisissa ansiotoimissa Saksassa. Osan ajasta hän oli Bremenin piirin sähkötarkastuslaitoksen johtajan apulaisena.

Rikhard Ihamuotila palasi ensimmäisen maailmansodan jälkeen Suomeen, missä hän alkoi toimia Helsingin kaupungin sähkölaitoksen mittari- ja laboratorioinsinöörinä. Palkkansa suhteellisesta pienuudesta huolimatta hän alkoi kartuttaa varallisuuttaan, ja osoitti

osakekaupoissa tarkkaa arviointikykyä. Vaatimattomasti eläen ja taitavasti varallisuuttaan kartuttaen hän hankki huomattavan omaisuuden.

Lokakuussa 1943 Rikhard Ihamuotila teki sähkölaitoksen toimitusjohtajalle ehdotuksen sähkölaitoksen mittari- ja laboratorio-osaston johdon ja tehtävien uudelleen järjestelystä oman toimikautensa jälkeen. Aikansa hierarkkisesta työkuultuurista kertoo ehdotuksen loppu:

”Tehdessäni tämän ehdotuksen olen noudattanut Saksassa käytäntönä olevaa tapaa, jonka mukaan alemmallakin virkailijalla on oikeus ylemmälle johdolle harkittavaksi esittää ehdotuksia jonkun vallitsevan epäkohdan poistamiseksi tai uuden menetelmän tai järjestelyn käyttöönottamiseksi. Sähkölaitosta noin 25 vuotta palvelleena insinöörinä ja tavallaan ainoana tämän alan erikoistuneena ammattimiehenä Suomessa, katson velvollisuutenani sähkölaitoksen toimintaa ja sen tulevaa kehitystä ajatellen, tehdä tällaisen esityksen. Jos kuitenkin olen tällä esitykselläni ylittänyt valtuuksiani, niin toivon että minua ja asiaani ymmärrettäisiin oikein, eikä esitystäni luettaisi minulle virkavirheeksi.”

Ehdotuksen mukaisesti tehtävä jaettiin Rikhardin jälkeen erillisiin mittari-insinöörin ja laboratorioinsinöörin tehtäviin.

Toisessa, lokakuun 1943 kirjeessä toimitusjohtajalle Rikhard teki yksityiskohtaisen ehdotuksen mittari-insinöörin ja laboratorioinsinöörin tehtävistä ja esitti samalla perusteluja omalle palkankorotusanomukselleen. Palkka oli jäänyt jälkeen yleisestä kehityksestä. Rikhard totesi insinöörindiplomin kylläkin jääneen sodan vuoksi saavuttamatta, mutta viittasi muihin opintoihinsa ja työkokemukseensa vaativissa hankkeissa. *”Insinöörin diplomityöstä olisi voinut käydä esimerkiksi niiden 35000 voltin ja 0,2 % tarkkuuden saavuttaneiden virtamuuntajien suunnittelu ja valmistus, jotka käytetään Imatralta, Etelä-Suomen Voimalta ja Kolsikista tulevan sähköenergian mittaamiseen. Näitä varten oli suoritettava suuri määrä mittauksia ja erilaisia rautalevyjen tutkimuksia.”* Ei ole kuitenkaan tietoa, toteutuiko palkankorotustoive.

Sähkölaitoksen mittari- ja laboratorioinsinöörin virkaan 15.4.1919 valittu Rikhard Ihamuotila jäi virastaan eläkkeelle 1.3.1945 hoidettuaan 25 vuotta 10 kuukautta ja 16 päivää vaativaa ja uranuurtavaa tehtävää. Hän kuoli vuonna 1972 ollessaan 91-vuotias.

Epilogi

Helsingin Energian julkaisussa kerrotaan myös Rikhard Ihamuotilan sukurakkaudesta: ”Ennen kuolemaansa hän ehti toteuttaa äitinsä muistolle omistetun ja tämän nimeä kantavan säätiön perustamisen. Tästä ovat saaneet hyötyä lukuisat suvun opiskelijat ja vanhukset, jotka ovat voineet hakea stipendejä ja avustuksia Matilda Ihamuotilan muistosäätiöstä.”

Rikhard-setä on suvun merkkihenkilö, jonka elämäntyön ansiosta lukuisat suvun opiskelijat ovat saaneet tukea opintoihin. Sedän toiminta vaikutti paitsi Matilda Ihamuotilan muistosäätiön perustamiseen myös myöhemmin Syyrin sukuseuran perustamiseen.

Merkittävä osa Rikhard-sedän omaisuudesta on sittemmin vuonna 1980 lahjoitettu Suomen Kulttuurirahastolle, joka on joka toinen vuosi jakanut saajilleen hyvin tärkeitä apurahoja Matilda Ihamuotilan rahastosta tieteelliseen tutkimustyöhön ja taiteen tekemiseen. Syyrin Sanomat sai käyttöönsä Suomen Kulttuurirahastosta vuonna 2011 laaditun esitteen, joka viime vuodesta lähtien jaetaan kaikille niille apurahan saajille, jotka saavat apurahan Kulttuurirahaston Matilda Ihamuotilan rahastosta. Kulttuurirahasto haluaa esitteen kautta välittää apurahan saajille tietoa rahaston lahjoittajan taustasta ja elämäntyöstä.

Syyrin sanomat julkaisee Suomen Kulttuurirahaston Matilda Ihamuotilan rahaston esitteen seuraavalla sivulla Kulttuurirahaston ja esitteen laatijan, Osuuskunta

Sigillum /Seija A. Niemi, luvalla.

MATILDA IHAMUOTILAN RAHASTO

Tukea nuorille, vanhuksille, sairaille ja yksinäisille

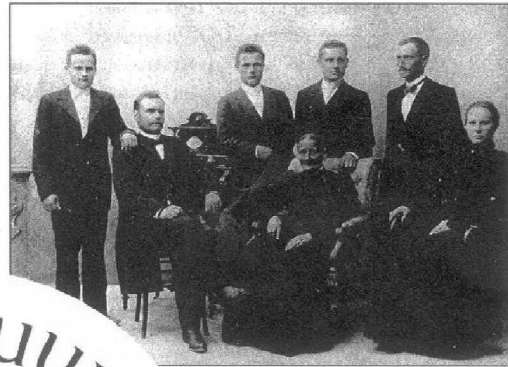
Rahasto perustuu Matilda Ihamuotilan Muistosäätiön lahjoitukseen 1980 emäntä Matilda Ihamuotilan elämäntyön kunnioittamiseksi. Rahasto tukee lahjakkaiden nuorten opiskelua ja opintoja sekä vanhusten ja yksinäisten hyväksi tehtävää sosiaalista työtä. Osa rahaston tuotosta jaetaan Pelastusarmeijan kautta.

Matilda Henrika Matintytär Ihamuotila syntyi 12.11.1845 Liedossa ja kuoli 16.11.1924 Turussa. Hänen isänsä Matti Matinpoika oli Pakulan talosta Liedon Pokkolan kylästä ja äitinsä Fredrica Jaakontytär Syyrin talosta Liedon Kurkelan kylästä. Matilda oli perheen seitsemästä lapsesta vanhin. Perhe asui äidin kotitalossa, jonka mukaan sukunimeksi otettiin Syyri.

Matilda Matintytär avioitui rusthollari Johan August Mikonpoika Ihamuotilan (30.4.1834–20.12.1882) kanssa 1864. Tämä oli Ihamuotilan Alitalosta Maarian pitäjän Vähäjoen rannalta. Heille syntyi seitsemän lasta: Johan Adolf (Janne) (1868–1929), Amanda Matilda (Mandi) (1871–1935), Frans Viktor (1873–1966), Artturi August (1875–1911), Gustav Kristian (Kustaa) (1878–1963) Karl Rikhard (1881–1972) ja Anna Aleksandra (1882–1883).

Toimeentulo Ihamuotilan rusthollissa oli tiukkaa, varsinkin sen jälkeen kun isä kuoli 1882. Lapset osallistuivat pienestä pitäen talon töihin, joten koulunkäynti jäi vähiin. Vain Artturi sai käydä oppikoulua ja pääsi yliopistoon. Kun taloudellinen tilanne myöhemmin parani, pojat hankkivat amatillisen koulutuksen.

Lapset olivat syvästi kiintyneitä äitiinsä ja kohtelivat häntä hellästi ja huomaavaisesti. Matilda Ihamuotila oli hiljainen, vaatimaton perheenäiti ja talonemäntä, jonka ankara elämä vanhensi aikaisin. Hän asui viimeiset vuotensa poikansa

Matilda Ihamuotila (keskellä) perheensä ympäröimänä.

Frans Ihamuotilan omistamassa talossa Turussa.

Richard Ihamuotila suoritti Turun teollisuuskoulun kurssin ja työskenteli kesäisin Crichtonin konepajassa. Myöhemmin hän opiskeli yksityisesti oppikoulun aineita ja pääsi Hallen yliopistoon, jossa suoritti diplomiagronomin tutkinnon 1910 harvinaisen hyvin arvosanoin. Richard oli kiinnostunut fysiikasta ja sähkötekniikasta ja teki merkittäviä keksintöjä sähkötekniikan alalla. Hän jatkoi opintojaan Hannoverin teknillisessä korkeakoulussa, mutta vuonna 1914 syttynyt maailmansota keskeytti opinnot. Sodan aikana Richard Ihamuotila joutui kärsimään puutetta ja hankki elantonsa erilaisia töissä. Hän palasi Suomeen ja sai työpaikan Helsingin sähkölaitoksen laboratorioinsinöörinä. Eläen vaatimattomasti ja taitavasti ja tarmokkaasti varallisuuttaan kartuttaen hän perusti äitinsä nimeä kantavan säätiön 1966 ja hankki sen tueksi huomattavan omaisuuden.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.

TUTUSTU SUVUN NUOREEN!

Teksti: Kirsti Kuivajärvi

OPISKELIJA FANNY SYRJÄNEN

1) Kuka ja kuinka vanha olet? Mistä sukuhaarasta?

Olen Fanny Syrjänen ja täytän juuri 22 vuotta. Olen Ihamuotiloitten sukuhaarasta. Isäni on Timo Syrjänen. Timo on tuttu monista luottamustehtävistä sukuseurassa ja -säätiossa (toim. huom.).

2) Missä asut? Mistä olet kotoisin?

Asun Espoon Otaniemessä yliopiston kampusalueella. Olen kotoisin Helsingistä.

3) Mitä opiskelet? Missä vaiheessa opinnot ovat?

Opiskelen Aalto-yliopistossa eli entisessä Teknisessä korkeakoulussa biotuotetekniikkaa. Opiskelen kolmatta vuotta. Sivuaineeni on tuotantotekniikka.

4) Millaista opiskelu on?

Pääaineeni on ympäristöasiain hallinta ja siinä pohditaan teollisuuden ympäristöystävällisiä ratkaisuja, joilla pyritään vähentämään päästöjä. Opiskelu on mielenkiintoista. Näkymät työmarkkinoille ovat hyvät.

5) Kerro jotain opintomatkastasi Etelä-Amerikkaan

Palasin äskettäin noin kuukauden kestäneeltä opintomatkalta Argentiinaan, Uruguayhin ja Brasiliaan. Matkan järjesti opiskelijakiltamme ja siihen osallistui 23 opiskelijaa. Kävimme tutustumassa Etelä-Amerikan teollisuuteen seitsemässä eri kaupungissa.

Kävimme mm. suomalaisilla sellu- ja paperitehtailla, joilla siellä on vahva asema. Lisäksi tutustuimme paikallisiin yrityksiin.

Matkalla tutustuimme myös kulttuuriin. Esimerkiksi Riossa kävimme sokeritoppavuorella ja Jeesus-patsaalla.

6) *Mitä harrastat?*

Olen aktiivinen partiolainen. Viikoittain ohjaan 7-vuotiaita sudenpentuja. Se on mukavaa vastapainoa opinnoille. Yritän myös urheilla. Aikaa menee paljon opiskelijoiden killassa ts. ainejärjestössä. Olen siellä opintovastaava. Tehtäväni on huolehtia, että korkeakoulu huomioi opiskelijat riittävästi suunnitellessaan opintoja. Istun koulutusneuvostoissa ja pääsen siellä osallistumaan korkeakoulua koskeviin päätöksiin.

7) *Mitä arvelet tekeväsi 10 vuoden kuluttua?*

Toivottavasti olen ympäristökonsultti jossain yrityksessä. Toivon pääseväni myös kansainvälisille areenoille.

8) *Oletko osallistunut sukuseuran kokouksiin?*

Silloin tällöin perheeni kanssa.

9) *Mitkä asiat ovat Sinulle tärkeitä?*

Perhe, ystävät. Se, että saan tehdä itseäni miellyttäviä asioita.

10) *Jos asuisit Muumilaaksossa, kuka olisit ja miksi?*

Mymmeli. Mymmeli on iloinen ja huoleton!

PIÄNT PRAAKKAAMIST

Teksti: Taavetti

Jussi oli taas tapas mukka ollu eläkeläiste kokoukses. Siäl oli laivafirma erustaja puhumas ja värvämäs sakki risteilemä. Hänel oli fölis kaks kahre henke vapaalippu ja ne pistetti koht arpajaisi voitoiks ja innokkaste arvoi ostettinki samal ko juatti laivafirma pistoomi kaffei.

Jussi rookas voittama toiset liput ja toiset voitti Osku ja rupes koht valittama, ettei tommosil lipui hänel ol mittä tekko. Jussi sattus olema siin viäres ja nykäs Osku hihast ja kysys: ”Oleks koto ehtol? Mul oli vähä assia.”

”Ole oikee tul vaa”, Osku tuumas ja unhotti koko lippuassia.

Koto Jussi reeras Hilmal, et ehtol mennä Osku ja Sallin tykö kylä ja tällätä assia sihe hantti, et he lähtevä meijän kans reissu, ko heil viäl frii piljetikki ova.

”Käskik Osku meijä kylä?” Hilma ihmetteli.

”Ei kyl mä käski meijä heil kylä”, Jussi naureskel.

Ehtost he sit meiväkki ja Oasku oli muistanu sanno Sallil, et heil viarai tule ja komia kaffepöyrä Salli oliki laittanu.

”Kaffet sit piissa”, naureskel Salli samal ko kaas Jussil kaffet.

”Se onki hyvä, ei tarvitte enä koto unilääket keittä”, sanos Jussi vakaval naamal.

”Käyttäk Jussiki unilääket?” Salli ihmetteli.

”Juu joka ehto se keittä kaffet ja se o häne unilääkkes”, Hilma selvitti.

”Olik sul jotta tärkkiäki assia?” Osku kysys samal, ko leikkas kappale kakku tassilles.

”Juu, hyvä että muistuti, olis voinu vaik unhottu. Mä ajatteli, et ko sääki voiti risteily, mennäis yhres kaik neljä.”

”Mist ristelyst sä puhut”, Salli otti kiinni assia.

”Toi sun lailline aviomiähes voitti tänäpä arpajaisi kahre henke risteily.”

”Eikä mul ol mittä puhuttu, misä se lipu ova?”

”Em mä muista mihi mä ne lykkäsi kunnei niil mittä käyttö ol.”

”Ne ovas sun pluusis poves ja kyl niil käyttö löyty”, sanos Jussi ja hörppäs kuppis tyhjäksi. Osku kävi kohnanamas plusias ja siält ne löytysivä.

”Mitä näil nyssit tehrä?” Osku ihmetteli.

”Lährette meiän kans risteilemä”, naureskel Jussi.

”Ei me arkipävä mihnkä voira lähte ja viäl kahreks päiväks.”

”Miksette voi? Ei teil mittä tarvitte tehrä. Te olette panksuunil, niinko meki ja ninkos olette huamannu ni kyl me vaa reissata. Täyty sitä vähä elämässäs nautti kans.”

”Nii ja mitä ihmisekki sanoisiva jos me reisul lährettäis?”

”Ensmäitteks se, et te reissatte ei kuulu muil ihmisil yhtä mittä ja kumpiki olett varmast oma osanne tehne, nyt o teiä vuaronne nautti ja huilata.”

”Mä luule, et toi Jussi puhu kerranki assia”, sanos Salli ko kaasi Jussil kaffet.

”Kiitos viirennest, neljä o varma”, sanos Jussi ja leikkas uure kakunkappale.

”Mitä simmosel risteilyl sit tehrä, saak siäl eres aikas kuluma?” Osku yrit kans saara suu vuaro.

”Syärä, juara ja pirertä hauska, viärä flika tanssima, mennä jossa välis maate, jos kerjetä”, Jussi selvitti.

”Kyl siäl voi vaik kaikas rahas katella maisemi, jos tykkä”, Hilma lisäs.

”Kummottos noi kakenkaltase varaukse sit tehrä? Ne assai ova mul ouroi”, Osku sanos.

”Kyl mä ne assia reera”, Jussi lupas.

”Viäl ku saara valkattu sopiva päivä, ni assia ova oorniunkis, ja voira telefuunerata, jois jotta simmosi assioi tule”, meinas Salli, samal ko kaasi viimese kupi pannus Jussin kuppi.

”Tuli sit unilääke samal otettu”, Jussi meinas, samal ko hörppäs kupi tyhjäksi.

SUKUSEURAN TOIMINTAKERTOMUS 2010–2011

Kulunut toimintakausi on sukuseuran toiminnassa ollut toiminnallinen. Se on toiminut sääntöjensä 3§ määräämällä tavalla: ”Järjestämällä yhteisiä kokouksia, sukupäiviä ja retkeilyjä”.

Seuran jäsenmäärä on 144. Näistä on kaksi ainaisjäsentä ja neljä kunniajäsentä

VUOSIKOKOUS

Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 9.8.2009 Liedon kunnantalolla. Paikalla oli 42 seuran jäsentä.

Johtokunnan ja sukuseuran puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Jukka Kahila.

Vuosikokous valitsi johtokunnan erovuorossa olevat jäsenet Sirkka Vainion, Kaija Kurkelan ja Sini Fabren jatkamaan hallituksessa. Eroa pyytäneen Riikka Isotalon tilalle valittiin Antti Pakula.

Uusi johtokunta sai seuraavanlaisen kokoonpanon:

Jukka Kahila	puheenjohtaja
Kyllikki Raatikainen	varapuheenjohtaja
Antti Pakula	rahastohoitaja
Matti Äärilä	sihteeri
Sirkka Vainio	
Kaija Kurkela	
Ulla Vesander	
Sini Fabre	

Johtokunnan esityksestä vuosikokous hyväksyi kunniajäseniksi Paula Muurisen, Marja-Riitta Perttulan ja Matti Ihamuotilan.

Johtokunta on pitänyt kokousta Lounais-Suomen Syöpäyhdistyksen toiminta- ja palvelukeskus Meri Karinassa.

Määrävuosia täyttäneitä on muistettu vuosikokouksen yhteydessä.

RETKEILY

Perinteeksi muodostunut retki suuntautui Tampereelle, Finlaysonin museoalueelle.

KOTISIVUT

Sukuseuran tiedotukset välitetään jäsenille netin kautta. Kotisivujen hoitajana toimii Matti Saarinen.

SYYRIN SANOMAT

Sukuseuran lehti ”SYYRIN SANOMAT” ilmestyy kerran vuodessa. Lehden päätoimittajana toimii Ilkka Lindstedt.

YHTEISTOIMINTA

Puheenjohtaja ja sihteeri olivat kutsuttuina Matilda Ihamuotilan muistosäätiön hallituksen kokoukseen

MUU TOIMINTA

Vuosikokouspäivä aloitettiin Syyrin suvun kirkkopyhällä Liedon kirkossa.

Fredrica Jaakontytär Syyrin nimilaatta kiinnitettiin Matti Syyrin hautakiveen.

Paljastuspuheen piti Jaakko Ihamuotila.

LOPUKSI

Edellä olevasta selviää, että kulunutkin toimintakausi on ollut toiminnallinen. Yhteiset kokoontumiset ovat lähentäneet suvun jäseniä toisiinsa, mikä onkin sukuseuran eräs tärkeimmistä tehtävistä.

SUKUSEURAN HALLITUS

Puheenjohtaja Jukka Kahila

Suuntakuja 3, 15870 HOLLOLA
Puh: 03-7804059, työ 03-5538441,
gsm 040 8411739
Email: jukka.kahila@huurre.com

Sihteeri Matti Äärilä

Maunulantie 53, 20900 TURKU
Puh: 02-2580283, Gsm 040 747 0026
Email: matti.aarila@pp.inet.fi

Varapuheenjohtaja Kyllikki Raatikainen

Pakaistentie 37, 21290 RUSKO
Puh: 02-4322465, Gsm 050 375 9732

Rahastonhoitaja Antti Pakula

Pahkalaukkaantie 731, 21360 LIETO AS.
Gsm 040 7578665
Email: antti.pakula@kolumbus.fi

Sirkka Vainio

Paavaistentie 7, 21290 RUSKO
Puh: 02-4322130, Gsm 0400 798 677

Ulla Vesander

Kumpulanportti 3 C 11, 00520 HELSINKI
Puh: 09-799915, Gsm 050 323 5433
Email: uvesander@netti.fi

Janne Rajala

Puistokuja 3 A 14
JOKELA

Sini Fabre

Vatselankatu 5 b 14, 20500 TURKU
Gsm 041 5480373
Email: sifabr@utu.fi

Webmaster Matti Saarinen

Pokkolantie 21, 21420 LIETO
Puh. 0400829417
Email: matti.saarinen@elisanet.fi

Syyrin Sanomien toimittaja

Ilkka Lindstedt

Neljäs Linja 16 b 25, 00530 HELSINKI
Puh: 040-8471820
Email: ilkka.lindstedt@helsinki.fi

Fredrica ja Matti Syyrin sukuseura

*Sukukokousta pitämässä
(kuva Matti Äärilä)*

Aaunulantie 53, 20900 Turku

<http://www.syyrinsukuseura.com>

Perustettu 16.9.1984

Syyrin Sanomat
ISSN 2242-5136